

ת"פ 1708/11/21 - מדינת ישראל פרקליטות מחוז ירושלים נגד אברהים(בן רשד) שובכי

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 1708-11-21 מדינת ישראל נ' שובכי

לפני
בעניין: כבוד השופטת חנה מרים לומפ
המאשימה מדינת ישראל פרקליטות מחוז ירושלים
על ידי ב"כ עו"ד בני ליבסקינד
נגד
הנאשם אברהים(בן רשד) שובכי
על ידי ב"כ עו"ד וסים דכוור

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, לאחר שחזר בו מכפירתו, בעבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**").
2. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם, כי הנזק שנגרם למתלון המפורט בכתב האישום המתוקן, אינו מיוחס לנאשם. לענין שאלת ביטול ההרשעה והעונש לא היתה הסכמה, והצדדים טענו לעונש באופן חופשי. לבקשת ב"כ הנאשם התקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו, והמאשימה לא התנגדה לכך.
3. על פי עובדות החלק הכללי לכתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לאישום, התגורר הנאשם ברח' אל בוטמה שבשכונת בית צפאפה בירושלים. אימאן שובכי הינה אשתו של הנאשם (להלן: "**אימאן**"). מחמד ורשד שובכי הינם בניהם של הנאשם ואימאן (להלן: "**מחמד**" ו-"**רשד**") בהתאמה. מוחמד עבד רבו (להלן: "**המתלון**") הינו שכנו של הנאשם. בשנת 2001, במועד שאינו ידוע למאשימה, עירית ירושלים איחדה וחילקה מחדש את חלקותיהם של הנאשם ושל המתלון ובני משפחתו, וזאת לצורך סלילת כביש (להלן: "**החלוקה**"). על רקע החלוקה, התגלעו סכסוכים בין הנאשם למתלון ביחס למסיק עצי הזית בחלקות של כל צד (להלן: "**המחלוקת**").
4. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 23.10.21 בסמוך לשעה 13:40, החלו הנאשם, אימאן וילדיהם (להלן: "**משפחת הנאשם**") למסוק זיתים מעץ המצוי במחלוקת. המתלון שהבחין במסיק הזיתים, ירד לכיוון השטח בו הנאשם עסק במסיק זיתים בחלקתו של הנאשם, צעק על הנאשם, ובין השניים החל וויכוח על רקע המסיק בעץ שבמחלוקת. במהלך הוויכוח, דחף הנאשם את המתלון באופן שגרם לנפילתו של המתלון ארצה.
5. בהמשך הגיעו בני משפחת המתלון והחלה תקיפה הדדית בין משפחת הנאשם ומשפחת המתלון וזאת עד להגעת כוחות המשטרה (להלן: "**הקטטה**"). כתוצאה מהקטטה, נגרמו למתלון שבר בפיקה בברך שמאל, בגינו נזקק לניתוח, שפשופים בשתי ידיו ורגליו, וכן סימני חבלה שטחיים בגב מותני מצד שמאל וגב עליון מצד ימין.

תסקיר שירות המבחן

6. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם בן 53 נשוי ואב לחמישה ילדים בגילאי 13-30. הנאשם השלים 12 שנות לימוד, ולאורך השנים עבד בתחום ההסעות ותיווך דירות, וכן בתחום תיקון הצמיגים. בעבר החזיק חברה

בבעלותו לשיווק ולתיקון צמיגים, עד לשנת 2005, או עד נכנסה החברה לחובות שהסתיימו בכמעט פשיטת רגל. היום הוא מועסק כשכיר בתחום תיקון הצמיגים. במקביל לומד הנאשם לתואר ראשון במשפטים במכללת קריית אונו, זו השנה השנייה.

לנאשם הרשעה קודמת אחת בעבירה שהתיישנה בתחום עבירות המס משנת 2017 שבגינה נדון לקנס ולמאסר מותנה.

7. אשר לביצוע העבירה - הנאשם הביע בוושה צער וחרטה על המעשה, וכי היא חריגה לאורחות חייו, ואינה מאפיינת את דפוסי התמודדותו במצבי לחץ. הנאשם תאר עצמו כאיש דת, אשר מתווך בין אחרים בסביבתו, והתקשה להסביר את הפער מדוע פעל באלימות במקרה הנדון. הנאשם הדגיש, כי בחן את האפשרות לקיים סולחה עם המתלונן, אולם הונחה שלא ליצור עמו קשר, כל עוד המשפט מתנהל. לצד זאת מסר, כי הסכסוך ביניהם אינו פעיל כיום, ואין רצון לנקמה בין הצדדים. הנאשם הביע נכונות לשאת בתוצאות מעשיו, לפצות את נפגע העבירה, על אף שצמצם את חומרת פגיעתו. שירות המבחן התרשם, כי ברקע לביצוע העבירה נוקשות חשיבתיות, אשר להערכתם מדובר במי שמתקשה להתגמש ולקבל עמדה שונה משלו, כאשר חש פגיעה או איום על רכשו. שירות המבחן הדגיש, כי קיים סכסוך מקביל ומתמשך עם אדם נוסף בקשר למקרקעין, דבר אשר חידד את קשייו של הנאשם, ורמת הסיכון להישנות העבירה.

8. אשר להערכת הסיכוי לעבריינות והסיכוי לשיקום - שירות המבחן התרשם מנוקשות מחשבתיות וקושי לתת אמון באחרים, וכן קיומם של סכסוכי קרקעות מתמשכים בהם מצוי הנאשם גם היום וכן קושי להסביר את נקיטת האלימות באירוע דנן, דברים המלמדים על הסיכוי לעבריינות. עם זאת, אשר לסיכוי השיקום מצא שירות המבחן, כי מדובר באדם המגלה אחריות כלפי משפחתו, עובד באופן רציף לאורך השנים, נוקט בצעדים לקידום חייו, בכך שנרשם ללימודי המשפטים, ורמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה היא נמוכה, ואם היא תשנה, היא תהיה במדרג חומרה נמוך.

9. לאור האמור, המליץ שירות המבחן לשקול את ביטול הרשעת הנאשם, ולהטיל עליו צו שירות לתועלת הציבור בהיקף 180 שעות, לצד התחייבות להימנע מעבירה דומה, ופיצוי משמעותי לנפגע העבירה.

ראיות לעונש

10. ב"כ המאשימה הגיש גיליון הרשעות קודמות שסומן ת/1. ב"כ הנאשם הגיש מסמך ממוסד הפנים הקשור באיחוד משפחות שסומן נ/1.

טיעונים לעונש

11. ב"כ המאשימה טען לחומרת האירוע בגדרו נעשה שימוש באלימות כפתרון לסכסוך, ובנסיבות המקרה ובהתחשב בעבירה, סבר שמתחם העונש ההולם צריך לנוע בין מאסר מותנה ועד למאסר בפועל ממש, והגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו. לאור האמור בתסקיר, בדבר דפוסי החשיבה הנוקשים וחוסר פתיחות מול שירות המבחן, לדידו, הם אינם מאפשרים ביטול הרשעת הנאשם, ומובילים גם לכך שעונשו של הנאשם לא ימוקם ברף התחתון. על כן, עתר לדחות את מתן גזר הדין, לאחר קבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות, וסבר שהעונש הראוי הוא מאסר בפועל של מספר חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי ופיצוי לנפגע העבירה.

12. מנגד הדגיש ב"כ הנאשם, כי מדובר באדם מבוגר, שהרשעתו הקודמת התיישנה, והיא בתחום המיסים, הוא לקח אחריות למעשיו, וביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה. מעבר לאמור בתסקיר בדבר הפגיעה בשל לימודי המשפטים, מדובר במי שמצוי בהליך של איחוד משפחות, והרשעתו עלולה לעכב את התהליך, ואף למנוע אותו ולהוביל לגירוש. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, הדגיש שבמסגרת הסדר הטיעון החבלה לא יוחסה לנאשם.

13. אשר לנסיבות שאין קשורות לביצוע העבירה, טען ב"כ הנאשם שמדובר במי שלקח אחריות למעשיו, חש צער בושה וחרטה. אשר לדפוסי חשיבתו הנוקשים, זה אופיו של האיש, ואין להענישו על כך. הנאשם שהה במעצר ממש במשך כשבועיים, בהמשך שהה במעצר בית מלא והורחק מביתו בירושלים, וזאת למשך כשמונה חודשים.

14. הנאשם בדבריו האחרונים הצטרף לדברי ב"כ, ולא ביקש להוסיף עליהם.

דין והכרעה

שאלת ההרשעה

15. כאמור, הצדדים היו חלוקים ביחס לשאלת הרשעת הנאשם. כלל ידוע הוא, שמי שנמצא כי עבר עבירה דינו להיות מורשע. בבוא בית המשפט לחרוג מהכלל לפיו יש להרשיע נאשם בפלילים, עליו לבחון הצטברותם של שני תנאים כפי שנקבעו ברע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "**הלכת כתב**"). התנאי הראשון הוא, כי סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לחרוג מהכלל לפיו יש להרשיע נאשם בפלילים, וזאת מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. התנאי השני הוא, כי על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. בית-המשפט העליון במותב תלתא שב וחזר על תנאיה של הלכת כתב בע"פ 5985/13 **אבן נ' מדינת ישראל** (2.4.14) (ר' גם ברע"פ 547/21 **סיטניק נ' מדינת ישראל** (17.03.21)).

16. ביהמ"ש העליון קבע, בשורה ארוכה של פסקי דין, כי רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה, ינקוט בית המשפט בחלופה של הטלת ענישה ללא הרשעה. ההימנעות מן ההרשעה הופכת לקשה יותר ככל שהעבירה חמורה יותר, שכן ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של העניין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי. (ר', ע"פ 2513/96, 3467 **מדינת ישראל נ' שמש ואח'**, פ"ד נ (3) 682), ע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נד(3) 685, וכן ע"פ 9893/06 **אסנת אלון-לאופר נ' מדינת ישראל**, (מיום 31/12/07)). בהקשר זה יוער, כי לדידי ככל שמדרג העבירה ונסיבותיה חמורים יותר, כך גם על היקף הראיות הנדרשות כדי לבסס את הטענה לפגיעה חמורה בשיקום להיות משמעותי יותר, ולהיפך.

17. לאחר שבחנתי את עניינו של הנאשם שלפניי, אני סבורה כי התנאים הנדרשים לצורך חריגה מן הכלל ולביטול ההרשעה התקיימו, מהנימוקים שיפורטו בהמשך.

18. בכלהנוגע לסוג העבירות ולנסיבות ביצוען -עסקינן באירוע חד פעמי, ובנסיבות שאין חמורות באופן יחסי. הנאשם אומנם נקט באליומות במסגרת סכסוך על מקרקעין, ואולם האלימות המיוחסת לו היא מצומצמת, דחיפת המתלונן. הא ותו לא. במסגרת הסדר הטיעון הודגש, כי הוא אינו אחראי למה שהתרחש בעקבות הדחיפה, תגרה

בין משפחתו של הנאשם לבין משפחת המתלונן שבעקבותיה נחבל המתלונן בחומרה. לאור זאת, יש צורך ברף ראייתי שאינו גבוה על מנת לבסס את הטענה לפגיעה חמורה בשיקום ולעמוד בתנאי השני.

19. אשר לתנאי השני, שנקבע בהלכת כתב שעניינו פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם - נקודת המוצא היא כי על ההגנה לשכנע, כי הרשעה בדין תוביל ליצירת נזק קונקרטי וממשי לשיקומו או לעתידו של הנאשם.

20. הנאשם עמד בנטל להוכיח את הפגיעה הקונקרטית בו בשני מישורים: הן כסטודנט ללימודי משפטים, והן כמי שנמצא בהליך של איחוד משפחות.

21. אשר להמלצת שירות המבחן, שלא המליץ באופן חד משמעי להימנע מהרשעת הנאשם, אלא נקט בלשון זהירה "יתכן ויש לשקול את ביטול הרשעתו", בסופו של יום שירות המבחן המליץ לשקול הימנעות מהרשעה, והפגיעה החמורה בנאשם, וטיב העבירה שהיא במדרג הנמוך של עבירות האלימות בחוק העונשין, ובנסיבות ביצוע העבירה המיוחסות לנאשם שאף הן במדרג נמוך, מובילים לכך שיש להורות על ביטול הרשעת הנאשם.

22. אשר על כן, החלטתי לבטל את הרשעת הנאשם.

מתחם העונש ההולם

23. העיקרון המנחה בענישה, הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם בהתאם לעקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

24. הערך החברתי המוגן העומד בבסיס עבירות האלימות הוא הגנה על שלמות גופו של אדם.

25. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, היא נעה בין מאסר מותנה ועד למספר חודשי מאסר, בהתחשב בחומרת התקיפה ובעבר הפלילי של הנאשם, כפי שבאה לידי ביטוי גם בפסיקה אותה הגיש ב"כ המאשימה.

26. אשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה- כאמור, מדובר בדחיפה על רקע סכסוך מקרקעין. אין מדובר באירוע מתוכנן, והמתלונן הוא זה שהגיע אל המקום בו עסק הנאשם במסיק זיתים וצעק עליו.

27. לאחר שבחנתי את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה במקרה שלפניי, את נסיבות ביצועה, ואת מדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה, כי מתחם העונש ההולם את העבירה נע בין מאסר מותנה ועד ל-6 חודשי מאסר.

העונש המתאים

28. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. בהקשר זה, יש לשקול את הודאת הנאשם, לאחר שכתב האישום תוקן באופן משמעותי, והנזק שנגרם למתלונן לא יוחס לו, אלא אירע בגדרה של תגרה שהתרחשה מיד בסמוך לביצוע העבירה, שהנאשם לא נטל בה חלק. על כן, לא ניתן לזקוף לחובתו את שמיעת כל ראיות בתיק. מרגע שכתב האישום תוקן הנאשם לקח אחריות למעשיו, חסך את שמיעת הסיכומים ואת מתן הכרעת הדין, דבר שהביא לחיסכון בזמן שיפוטי. בנוסף, מדובר בנאשם שמנהל אורח חיים נורמטיבי, עובד לפרנסתו ולפרנסת משפחתו, ומלבד עבירת מיסים במדרג חומרה נמוך שנעברה לפני שמונה שנים והתיישנה, הוא אינו מעורב בפלילים. זאת ועוד, הנאשם הביע חרטה על מעשיו.

29. עוד שקלתי את העובדה, כי שירות המבחן המליץ לנקוט בענישה חינוכית טיפולית בעניינו, כאשר המליץ לשקול לבטל את הרשעת הנאשם, ולהטיל עליו צו שירות לתועלת הציבור לצד התחייבות ופיצוי.

30. הנאשם שהה במעצר ממש במשך כשבועיים, בהמשך במעצר בית מלא, ורק לאחר שהורשע בעבירה המיוחסת לו ביום 11.7.22 בוטלו התנאים המגבילים.

31. בנוסף לשיקולי הענישה שמניתי לעיל, יש לשקול גם את העובדה, כי איש מהמעורבים באירוע לא הועמד לדין, ואת חלקו הקטן של הנאשם באירוע אל מול חלקם המרכזי של המעורבים האחרים בגרימת הנזק.

32. סוף דבר, באיזון בין מכלול השיקולים, החלטתי להטיל על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם, ובהתחשב בכך שמצאתי לבטל הרשעתו, לא יוטל עליו רכיב של מאסר על תנאי, אלא צו שירות לתועלת הציבור. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. 180 שעות שירות לתועלת הציבור, בהתאם לתוכנית שיכין שירות המבחן בתוך 30 יום מהיום.

ב. התחייבות בסך 2,000 ₪ להימנע מכל עבירת אלימות למשך שנה מהיום.

ג. פיצוי למתלונן בסך 5,000 ₪, סכום זה יקוזז מההפקדה אותה הפקיד הנאשם בתיק המעצר.

הנאשם מוזהר, כי אם לא ימלא אחר צו השל"צ ידון עונשו מחדש.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח את גזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, ט"ו טבת תשפ"ג, 08 ינואר 2023, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.